

ზაზა ნიკოლოზის ძე სხირტლაძე

ფალიაშვილის ქ. N51

თბილისი, 01079

საქართველო

ტელ. +995 599 90 43 34

ელ. ფოსტა zazaskhirtladze@gmail.com

zaza.skhirtladze@tsu.ge

განათლება

- თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ხელოვნებათმცოდნეობის სპეციალობით (1974-1979). სადიპლომო ნაშრომი, წარჩინებით: „ქობაირის მონასტრის მოხატულობები“.
- ხელოვნებათმცოდნეობის კანდიდატი (1987). სადისერტაციო ნაშრომი: „ბერთუბნის მონასტრის მთავარი ტაძრის მოხატულობა“.
- ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორი (2003). სადისერტაციო ნაშრომი: „VIII-IX სს. ქართული მონუმენტური ფერწერის ძირითადი საკითხები. თელოვანის ჯვარპატიოსანი და 'გარდამავალი' ხანის მხატვრული ტენდენციები“.

სამუშაო გამოცდილება

- ქართული ხელოვნების ისტორიის ინსტიტუტის მეცნიერ-თანამშრომელი (1979-2004).
- თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საზოგადოებრივ პროფესიათა ფაკულტეტის ლექტორი (1985-1997).
- თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტის კავკასიოლოგიის კაბინეტის გამგე (1987-1998).
- თბილისის სასულიერო აკადემიის პედაგოგი (1988-1998).
- თბილისის სასულიერო აკადემიის ქრისტიანული ხელოვნების კათედრის გამგე (1998-2009).
- თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის ინსტიტუტის პროფესორი (2006 წლიდან დღემდე).

- თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის ინსტიტუტის ხელმძღვანელი (2009 წლიდან დღემდე).
- საქართველოს საპატრიარქოს საეკლესიო ხელოვნების კვლევის ცენტრის ხელმძღვანელი (2003 წლიდან დღემდე).

სამეცნიერო ინტერესების სფეროები

ქართული სახვითი ხელოვნება, მისი მიმართება აღმოსავლეთისა და დასავლეთის მხატვრულ ტრადიციასთან; მონასტიციზმი, გარეჯის მრავალმთის კულტურული მემკვიდრეობა; ქართულ ხელოვნებასთან დაკავშირებული ისტორიული, საარქივო და ეპიგრაფიკული წყაროების შესწავლა-პუბლიკაცია.

პუბლიკაციები

ოცდაექვსი წიგნი (1985-2024 წწ.), ორას ოცი სტატია, რეცენზია, თეზისი.

სტაჟირებები

კულტურული ასოციაცია „პანორამა“, ათენი, საბერძნეთი (1992-1993)

ბრიტანეთის აკადემია, ლონდონი, ვორიკი, დიდი ბრიტანეთი (1994)

დუმბარტონ ოკსი, ვაშინგტონი, აშშ (1995)

ათენის უნივერსიტეტი, ათენი, საბერძნეთი (1997)

კოლექტ დე ფრანს, პარიზი, საფრანგეთი (1999)

ბრიტანეთის აკადემია, ლონდონი, ოქსფორდი, დიდი ბრიტანეთი (2003)

კაიროს უნივერსიტეტი, კაირო, ეგვიპტე (2004)

ბრიტანეთის აკადემია, ლონდონი (2005)

ლონდონის უნივერსიტეტი (2009)

ცენტრალური ევროპის უნივერსიტეტი (2012)

კემბრიჯის უნივერსიტეტი (2013)

გრანტები და პროექტები

- საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გრანტი კოლექტიური პროექტისათვის – „ქრისტიანული იკონოგრაფია საქართველოში (ლექსიკონი)“ - პროექტის ხელმძღვანელი (1997-1999 წწ.).
- სამეცნიერო კვლევის მხარდაჭერის ცენტრის (RSS) გრანტი ინდივიდუალური პროექტისათვის - „წმინდა ნინოს სახე ქართულ ხელოვნებაში“ - პროექტის ავტორი (1997-1999).
- ინტასის (INTAS) გრანტი კოლექტიური საერთაშორისო პროექტისათვის „გარეჯის ადრეული ხანის ნაკლებად ცნობილ ძეგლთა ფიქსაცია, კვლევა და რესტავრაცია“ - პროექტის კოორდინატორი ქართული მხრიდან, სახვითი ხელოვნებისა და არქიტექტურის ჯგუფის ხელმძღვანელი (1997-2000).
- საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გრანტი კოლექტიური პროექტისათვის - „ძველი ქართული კედლის მხატვრობის კორპუსი“ - პროექტის მონაწილე (1999-2001).
- აშშ სახელმწიფო დეპარტამენტის განათლებისა და კულტურის განყოფილების (ECA) გრანტი (ანკარის ბრიტანული არქეოლოგიური ინსტიტუტის (BIAA) და უორიკის უნივერსიტეტის თანადაფინანსებით) საერთაშორისო კონფერენციის ორგანიზაციისათვის „სამონასტრო ცხოვრება უდაბნოში: გარეჯა და ქრისტიანული აღმოსავლეთი“ - პროექტის ხელმძღვანელი (თბილისი, 2000).
- კულტურული მემკვიდრეობის ფონდის გრანტი გარეჯის წმ. დავითის ლავრის ძეგლთა რესტავრაციის კოლექტიური პროექტისათვის – პროექტის მონაწილე (2001).
- საერთაშორისო კვლევისა და გაცვლის საბჭოს (IREX) გრანტი (აშშ სახელმწიფო დეპარტამენტის განათლებისა და კულტურის განყოფილების (ECA) თანადაფინანსებით) საერთაშორისო კონფერენციის მასალების პუბლიკაციისათვის „სამონასტრო ცხოვრება უდაბნოში: გარეჯა და ქრისტიანული აღმოსავლეთი“ _ პროექტის ხელმძღვანელი (2001).
- საქართველოს საპატრიარქოს საეკლესიო ხელოვნების კვლევის ცენტრის და საქველმოქმედო ფონდ „ცისკარის“ პროექტები – „ისტორია სახეებში: ისტორიულ პირთა გამოსახულებები ქართულ ხელოვნებაში“ და „ქართველ წმინდანთა გამოსახულებების კორპუსი“ - პროექტის ხელმძღვანელი (2003-2008).

- მსოფლიო ბანკისა და საქართველოს დაცული ტერიტორიების განვითარების ცენტრის პროექტი: „დავით გარეჯის დაცული ლანდშაფტის კონსერვაციის მენეჯმენტის სახელმძღვანელო დოკუმენტის მომზადება“ – კულტურული მემკვიდრეობის კომპონენტის ხელმძღვანელი (2004-2005).
- საქართველოს ეროვნული მუზეუმის გრანტი პროექტისათვის - „მონასტრები და დასახლებები ივრისპირა გარეჯში“ – პროექტის მონაწილე (2005).
- ამერიკის საელჩოს კულტურული მემკვიდრეობის ფონდის გრანტი პროექტისათვის: „გარეჯის მრავალმთის თეთრი უდაბნოს მონასტრის მოხატულობის მოხსნილი ფრაგმენტების გადაუდებელი რეაბილიტაცია“ – პროექტის ხელმძღვანელი (2007-2008).
- რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გრანტი პროექტისათვის - „ქართული, სპარსული და ოსმალური მოხატული დოკუმენტები საქართველოს სიმღველეთსაცავებიდან“ – პროექტის მონაწილე (2009-2011).
- ცენტრალური ევროპის უნივერსიტეტის გრანტი პროექტისთვის - „კავკასია და ბიზანტია შუა საუკუნეების განმავლობაში – ინოვაციური კურიკულუმის შექმნა“, პროექტის მონაწილე (2010-2013).
- თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიზნობრივი სამეცნიერო-კვლევითი პროგრამის გრანტი პროექტისთვის - „ქართული სიმღველეები საზღვარგარეთ: ათონის მთის ფილოთეოსის მონასტრის ფრესკები“, პროექტის ხელმძღვანელი (2015).
- რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გრანტი პროექტისთვის - „ანისი: ქართული მემკვიდრეობა“, პროექტის ხელმძღვანელი (2015-2018)
- თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიზნობრივი სამეცნიერო-კვლევითი პროგრამის გრანტი პროექტისთვის – „უცნობი მასალები წმ. ქეთევან დედოფლის მარტვილობის ისტორიისთვის“, პროექტის ხელმძღვანელი (2016).
- გეტის ფონდის გრანტი პროექტისთვის „საზღვრების გადაკვეთისას: ქრისტიანები და მაჰმადიანები და მათი ხელოვნება ანატოლიასა და კავკასიაში“, პროექტის მონაწილე (2015-2018).
- გელათის მეცნიერებათა აკადემიის გრანტი პროექტისთვის „ბიბლიური ტექსტები ძველ ქართულ ფრესკებზე“, პროექტის ხელმძღვანელი (2019).

- საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს გრანტი პროექტისთვის „მველი ქართული კედლის მხატვრობა, მონაცემთა ელექტრონული ბაზა“, პროექტის ხელმძღვანელი (2020)
- საქართველოს კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამინისტროს გრანტი პროექტისთვის „მასპინძლობის კულტურა“, პროექტის მონაწილე (2021)
- შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გრანტი პროექტისთვის „ლეჩხუმი: კულტურული მემკვიდრეობა“, პროექტის მონაწილე (2022-2025)

სალექციო კურსები

- მსოფლიო ხელოვნების ისტორია - თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საზოგადოებრივ პროფესიათა ფაკულტეტი (1985-1998).
- ქრისტიანული ხელოვნება - თბილისის სასულიერო აკადემია, ქრისტიანული ხელოვნების ფაკულტეტი (1988-2009).
- ქართული კედლის მხატვრობა - თბილისის სასულიერო აკადემია (1988-2009), თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი (2003 წლიდან დღემდე).
- ქართულ-სომხური ურთიერთობები – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტი (1988-1998).
- ფერწერული სკოლები შუა საუკუნეების საქართველოში - თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, მაგისტრატურის კურსი (2003 წლიდან დღემდე).
- ბიზანტიური ფერწერა - თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ბაკალავრიატის კურსი (2003-2006).
- ქართული ოქრომჭედლობა - თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, მაგისტრატურის კურსი (2003-2006).
- რელიქვიები და ხატები შუა საუკუნეების საქართველოში - თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, მაგისტრატურის კურსი (2006 წლიდან დღემდე).

- ძველი საქართველოს არქიტექტურა და სახვითი ხელოვნება – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის მიმართულება, ბაკალავრიატის კურსი (2009 წლიდან დღემდე).
- შუა საუკუნეების ქართული სახვითი ხელოვნება – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის მიმართულება, ბაკალავრიატის კურსი (2009 წლიდან დღემდე).
- ქართული კულტურული მემკვიდრეობა: წყაროები და კვლევები – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის მიმართულება, მაგისტრატურის კურსი (2023 წლიდან).
- შესავალი ხელოვნებათმცოდნეობაში – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი (2023 წლიდან).

მონაწილეობა საერთაშორისო სიმპოზიუმებში

- გამოქვაბულ კომპლექსთა რესტავრაციისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სიმპოზიუმი (თბილისი, 1982).
- ქართული ხელოვნების IV საერთაშორისო სიმპოზიუმები (თბილისი, 1983).
- სომხური ხელოვნების საერთაშორისო სიმპოზიუმი (ერევანი, 1985).
- ქართული ხელოვნების VI საერთაშორისო სიმპოზიუმები (თბილისი, 1989).
- ბიზანტინისტთა XVI საერთაშორისო წლიური კონფერენცია (ბალტიმორი, 1990).
- ბიზანტინისტთა XVIII საერთაშორისო კონგრესი (მოსკოვი, 1991).
- ბიზანტინისტთა XVIII საერთაშორისო წლიური კონფერენცია (შემპეინი, ილინოისი, 1990)
- ბიზანტინისტთა XVIII საგაზაფხულო სიმპოზიუმი (ბირმინგემი, 1994).
- ბიზანტინისტთა XXXIII საგაზაფხულო სიმპოზიუმი (უორიკი, 1999).
- საერთაშორისო მრგვალი მაგიდა „საქართველო ირანსა და ევროპას შორის“ (თბილისი, 2001).
- ბიზანტინისტთა XX საერთაშორისო კონგრესი (პარიზი, 2001).
- V საერთაშორისო ქართველოლოგიური სიმპოზიუმი (თბილისი, 2006).
- ბიზანტინისტთა XXI საერთაშორისო კონგრესი (ლონდონი, 2006).
- საერთაშორისო სიმპოზიუმი: ბიზანტინისტიკა საქართველოში - II (ბათუმი, 2007).

- კავკასიოლოგთა I საერთაშორისო კონგრესი (თბილისი, 2007).
- კვიპროსის კვლევის საერთაშორისო სიმპოზიუმი (ნიქოზია, 2008).
- ისლამურ ხელნაწერთა IV საერთაშორისო სიმპოზიუმი (კემბრიჯი, 2008).
- ბიზანტინისტთა LXXIII საგაზაფხულო სიმპოზიუმი (ლონდონი, 2009).
- საერთაშორისო კოლოქიუმი „ხელნაწერთა შექმნა მეთერთმეტე საუკუნის კონსტანტინოპოლში“ (ოქსფორდი, 2011).
- ბიზანტინისტთა XXII საერთაშორისო კონგრესი (სოფია, 2011).
- VI საერთაშორისო ქართველოლოგიური სიმპოზიუმი (თბილისი, 2011).
- ბიზანტინისტთა LXV საგაზაფხულო სიმპოზიუმი (ოქსფორდი, 2012).
- საერთაშორისო კონფერენცია – „პოსტ-ბიზანტიური ხელოვნება: ქრისტიანული მართლმადიდებლური ხელოვნება ‘არაბიზანტიურ’ სამყაროში?“ (ბუდაპეშტი, 2013).
- საერთაშორისო სემინარი – „შუა საუკუნეების საქართველო“ (ოქსფორდი, 2015).
- საერთაშორისო სემინარი – „შუა საუკუნეების ქართული კულტურულ მემკვიდრეობა თურქეთში“ (ოქსფორდი, 2016).
- IV საერთაშორისო კონფერენცია – „ტაო-კლარჯეთი“ (თბილისი, 2016).
- საერთაშორისო კონფერენცია – „კულტურული ურთიერთმიმართებები შუა საუკუნეების საქართველოში“ (ფრიბურგი, 2017)
- ბიზანტინისტთა XXIV საერთაშორისო კონგრესი (ვენეცია, 2022).
- საერთაშორისო კონფერენცია ქეთევან დედოფალზე (ლისაბონი, 2022).
- საერთაშორისო კონფერენცია „ხელოვნები და ხელოსნები გზად: შუა საუკუნეების ქართული ქანდაკება ბიზანტიურ, სპარსულ, სელჯუკურ და სომხურ ხელოვნებასთან მიმართებით“ (ბოხუმი, 2022)

პროფესიული და სამეცნიერო ორგანიზაციების და რედაქციების წევრობა

- ევროპის აკადემიის წევრი (2022 წლიდან)
- გელათის მეცნიერებათა აკადემიის წევრი (2010 წლიდან).
- თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის საგამომცემლო კოლეგიის თავმჯდომარის მოადგილე (2007 წლიდან).

- თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სადისერტაციო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე (2007-2016).
- რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის სამეცნიერო საბჭოს ფონდის წევრი (2007-2011).
- საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ქრისტიანული თეოლოგიისა და რელიგიის ისტორიის შემსწავლელი კომისიის (2007 წლიდან დღემდე).
- საქართველოს საპატრიარქოს საეკლესიო ხელოვნებსა და რესტავრაციის საბჭოს წევრი (1994-2007).
- საეკლესიო-საენციკლოპედიო ცენტრის ერთ-ერთი დამფუძნებელი, საქართველოს ეკლესიის ენციკლოპედიის რედაქტორი (ხელოვნების მიმართულება) (2006 წლიდან დღემდე).
- ბიზანტინისტთა საერთაშორისო ასოციაციის საქართველოს სექციის წევრი (2007 წლიდან დღემდე).
- პატრისტიკის საერთაშორისო ასოციაციის საქართველოს სექციის წევრი (2015 წლიდან).
- ICOM-ის წევრი (2014 წლიდან დღემდე).
- საქართველოს ეროვნული მუზეუმის „მომზის“ რედკოლეგიის წევრი (2010 წლიდან დღემდე).
- ჟურნალ „სპეკალის“ სარედაქციო კოლეგიის წევრი (20210 წლიდან დღემდე)
- გელათის მეცნიერებათა აკადემიის შრომების რედაქტორის მოადგილე (2015 წლიდან დღემდე).
- ჟურნალ „ლიტერატურა და ხელოვნების“ რედკოლეგიის წევრი (1990-2001).
- თბილისის სასულიერო აკადემიის „სამეცნიერო-საღვთისმეტყველო შრომების“ რედკოლეგიის წევრი (1999-2009).
- ჟურნალ „ჯვარი ვაზისას“ რედკოლეგიის წევრი (1998 წლიდან დღემდე).
- ჟურნალ „რელიგიის“ რედკოლეგიის წევრი (2008 წლიდან დღემდე).
- ჟურნალ „ქრისტიანულ-არქეოლოგიური ძიებანის“ რედკოლეგიის წევრი (2009 წლიდან დღემდე).
- „საისტორიო კრებულის“ ერთ-ერთი გამომცემელ-რედაქტორი (2012 წლიდან დღემდე).

- თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარული ფაკულტეტის სამეცნიერო ჟურნალის „ჰუმანიტარული კვლევები. წელიწდეული“ რედაქტორი (2008-2018).
- გარეჯის კვლევის ცენტრის თავმჯდომარე (1996 წლიდან დღემდე).

ენების ფლობა

ქართული – დედაენა

ინგლისური - თავისუფლად

რუსული - თავისუფლად

ფრანგული – კარგად

ბერძნული - წერა/კითხვა

სომხური - წერა/კითხვა